

Naročnina \$2.00 na leto. Izhaja dva krat na teden.

CLEVELANDSKA AMERIKA

NEODVIŠEN LIST ZA SLOVENSKE DELAVCE V AMERIKI.

CLEVELANDSKA AMERIKA
Excellent advertising medium.

ST. 10. — NO. 10.

CLEVELAND, OHIO TOREK, 2. SVEČANA 1915.

LETO VIII. VOL. VIII.

VELIKANSKI IZGREDI SLOVENCEV V LJUBLJANI.

Mestne novice.

V Columbusu se pripravljajo postava, ki ima namen delavce zavarovati proti brezposelnosti.

RAZNA DELA.

Vprašanje o brezposelnosti delavcev postaja čimdalje ostrije, in kljub temu, da kapitalistično časopisje objavljuje že eno celo leto boljnih časov, pa imamo v Clevelandu še vedno 53.000 oseb brez dela. Zbirajo se prispevki, iščejo se manjša dela, kar pa seveda ne pravi samo luknje masiti. Sedaj bodo odločili poseben zbiralni dan za delavce v Clevelandu, in upajo ta dan nabrati \$100.000 za brezposelne. Tudi to je le kapljica v morje, ker ne pride niti dva dolarja na enega brezposelnega. Pač pa se pripravljajo v državni postavitvi v Columbusu zakon, po katerem bi bili delavci zavarovani proti brezposelnosti. Delodajalci bi morali plačevati gotovo svoto vsako leto v posebno državno blagajno, in tudi delavci, če delajo, bi plačevali vsak mesec manjšo svoto denarja v to blagajno. Ta denar bi se porabil za delavce, kadar bi bili brez dela brez svoje lastne krivde. Postava je zelo dobra, le želiti je, da pride čimprej v veljavo.

Predpust se bliža, oziroma živimo v predpustnem času. Manskemu zmeša ta čas glavo, da ne ve kaj dela. Že nekaj dni opazujemo divjanje in razgrajanje po cestah v naši naselbini, ki presega že vse meje. S harmonikami na čelu se vala cela vrsta pijanih ljudi po ulicah, kričijo in razgrajajo, da je škandal. To so večinoma nezavedneži, surovi ljudje, ki pokažejo svojo kulturo vselej le v pijanosti in razgrajanju. Nekaj let smo imeli mir, sedaj se je pa zopet začelo. S tem se jemlje spoštovanje naselbine, katero smo dosedaj uživali. Policija je opozorjena na te ponočnjake, in bo brez usmiljenja udarila, če ne bo zlepa mirna. Polnoč je dovolj časa, da se začne počitek, gredo glave, pijani glasovi in razgrajanje po cestah ob štirih ali petih zjutraj pa le znači, da je narod surov.

Rev. Chas. Erdel, bivši clev. duhovnik od Reformed Church je storil samomor v petek. V četrtek zvečer se je nekaj časa igral z otroci, ob polnoči pa je šel v svojo sobo in kmalu potem se je z revolverjem ustrelil. Vzrok je neznan.

France Selak, bivajoč v Clevelandu, nam poroča, da je padel v Galiciji njegov zet Josip Kolar, s Planine pri Cerkljici. Ranjki Kolar je bil kakor tri leta nazaj v Clevelandu.

Na velikih plakatih dr. Luder-Adamič se bere v enem oglasu: Jos. Zalar, slov. gostilna, 899 Addison Rd. Pravilo bi moralo biti Jos. Zolakar, slov. gostilna 899 Addison Rd.

V soboto je pogorela tovarna The Globe Paper Co. Škoda je \$70.000.

Julij Bogacki, 3622 E. 78 St. je imel s svojo ženo dve deklici in enega dečka. Žel si je še enega dečka. In dva meseca nazaj ga je štorčija obiskala res s krepkim sinom, ka-

teremu je dal ime Viktor. Veselje očetovo je bilo veliko. To da mati, slabotna, ni okrevala več od rojstva. Bolehala je in bolehalo, dokler pretečen ten ni združila. Da je žalost še večja, je umrl isti dan tudi zadnje rojen sinček Viktor. Bogacki si je pričel očitati, da je on kriv vsega tega. V divji zmešanosti je hitel pod streho svoje hiše in se obesil. Našli so ga otroci, kako je visel na strešnem brnu. Tako so imeli v hiši tri mrljke hkrati. Trije otroci, vsi majhni, pa na svetu nimajo nikogar, ki bi skrbel za nje.

Policija je že cel teden pazila na neke hiše na zapadni strani mesta, kjer je slutila, da se nahajajo ponarejevalci denarja. V Clevelandu je krožila velika množina napačnih "srebrnih" dolarjev, pol dolarjev, in kvodrov. V nedeljo zvečer pa je policija v velikem številu obkolila dotično hišo, in našla v hiši vse ponarejevalce v sladkem spanju. Najprej je zaplenila stroje za izdelovanje denarja, potem pa lepo spravila šest ponarejevalcev denarja na varno.

Clevelandski duhovni so si v laseh. Kakor znano, je duhoven dr. Birney obiskal več clev. gledališč, saloonov, "grill rooms" in gledališč s premikajočimi slikami ter se izjavil, da je Cleveland podoben Sodomi in Gomori, da je clev. gledališča ne zaslužijo družega kot da se jih uniči z ognjem in žepom. Toda Rev. Birney ni računl na svoje sodruga. V nedeljo je skoro z vseh prižnic gromelo nad dr. Birneya. Pastor metodistovske cerkve v Glenville se je izjavil: Kadar prične duhoven mešati javnost tedaj začne hudič plesati! Cela ploha psolv se je vsula nad Birneya, kateremu so očitali, da išče le svoje lastne slave, ko se podaja v javnost, doma pa zanemarlja svojo faro, ker je neprestano v gledališčih.

Poročno dovoljenje so dobili: John Jamnik in Margareta Brlan, Frank Picelj in Rozi Gril, Ant. Heibst in Julija Vidmar, Anton Martelj in Angustina Frank, Josip Stražisar in Mary Perussek, Frank Kovarčič in Ana Vogrine, Frank Trampus in Mari Koren, Ig. Bukovic in Marta Bratič. Vsem novim zakonskim parom obilo sreče v zakonu.

Policija je zajela na Prospect ave. celo bando ulomilcev in tatov. Ti ljudje so imeli nekaj ulomilski trust med seboj in prav dobro organizirano družbo. Policija je dobila pri njih čez \$4000 v gotovem denarju in mnogo dragocenih stvari.

V Garfield parku nameravajo narediti veliko umetno jezero. Dela se bodoje plačala z onim denarjem, ki se je zbral za brezposelne clevelandške delavce.

Velikanske seje in zborovanja se vršijo po državi Ohio v prid suhe stranke. Stranka suhih bo usilila volivcem države Ohio letos zopetne volitve glede prodaje opojne pijače. Kljub temu, da so bili lanske leto poraženi z 92.000 glasovi, temperenčni fanatiki ne odnehajo. Pri rednih jesenskih volitvah bo treba zopet odločevati, ali ostane Ohio suha ali mokra. Tudi našim Slovincem je treba, da se pripravijo. Vsak, ki je upravičen, naj gre po drugi papir, da bo lahko jeseni volil. Ne odlašajte. Vsak glas je potreben. Ni treba sicer zagovarjati pijanosti ali nezmer-

Nemiri v Italiji.

Po celi Italiji se vrše velikanske demonstracije prebivalstva, ki zahteva vojno z Nemci.

"DOLI Z AVSTRIJO!"

Rim, 31. jan. Senatorji in nekaj državni poslancev je priredilo danes mirovno zborovanje, pri katerem pa je prišlo do velikih nemirov. Moralo je priti vojaštvo z bajoneti. Republikanci so bili proti vsaki nevtaliteti. Izjavili so se, da italijanska nevtaliteta koristi samo nemcem in Avstrijem. Poslanca Belmonte je množica pretepla. Ljudje so nanj kričali: Sram te bodi, Nemci so te podkupili, Avstrijo zagovarjaj!

Po tej seji se je množica navadila na Avstrijsko poslanstvo, kjer je kričala: "Doli z Avstrijo! Doli z Nemci! Doli z Turki! Živela Francija. Zopet so morali priti vojaki, da so razgnali množico.

Vlada je odločila, da se bliža čas, ko bo treba zapleniti vse privatne zaloge žita, da bo Italija preskrbljena za vsak slučaj. Colnina na žito je odpovedana, in vse žito se lahko zastopni uvaža v Italijo. Za izvoz pšenice in drugega žita pa je izdala vlada hude odredbe, posebno ker so v zadnjem času odkrili, da skrivni avstrijski in nemški agentje kupujejo v Italiji riž in pšenico.

V Florenci so delavci skušali uprizoriti generalni štrajk, toda štrajk ni imel uspeha, ker je občinstvo samo nastopilo proti štrajkarjem.

Dunaj, 31. jan. Ministerstvo je danes odločilo, da odslej naprej se sme peči v Avstriji samo tak kruh, ki nima več kot 50 odstotkov žita. Testo se mora mešati z ječmenom, koruzo, ovsom, rižem ali krompirjem.

nosti uživanja, toda mi zagovarjamo osebno svobodo, da uživa človek sam, kar misli, da je prav, ne da bi mu diktiralo nekaj fanatikov, ki sicer skrivaj sami pijejo, a svojim sodržavljanom bi radi odrekli ono, kar sami imajo. V petek, 5. februarja zvečer je sodnija ob jezeru odprta za vse one, ki hočejo uveljaviti prošnjo za državljanstvo. Vsak je dobrodošel.

DENARJE V STARO DOMOVINO.

Promet z Avstrijo se je toliko zboljšal, da smo se zopet odločili poslati denar v staro domovino. V slučaju, da bi se razmere pozneje na kak način drugačile, in bi se denar ne mogel izplačati dotičnim osebam, bomo letga vrnil poslateljem, ali pa še enkrat jamčili za tako točno poslovanje, kot preje v normalnem času. Za to svetujemo rojakom, da začasno posiljajo za njih potrebe, manjše zneske, kateri naj bi ne presegali naenkrat svoto 500 kron.

CENE:

5 kron	\$1.10	100 kron	\$20.00
10.....	2.10	110.....	22.00
15.....	3.10	120.....	24.00
20.....	4.10	130.....	26.00
25.....	5.10	140.....	28.00
30.....	6.10	150.....	30.00
35.....	7.10	160.....	32.00
40.....	8.10	170.....	34.00
45.....	9.10	180.....	36.00
50.....	10.00	190.....	38.00
55.....	11.00	200.....	40.00
60.....	12.00	250.....	50.00
65.....	13.00	300.....	60.00
70.....	14.00	400.....	80.00
75.....	15.00	450.....	90.00
80.....	16.00	500.....	100.00
85.....	17.00		
90.....	18.00		

TYRICKA FRANK SAKSER
62Cortland St., New York, N. Y.

Iz delavskih krogov

V New Yorku se vrši preiskava proti Rockefellerji radi neznosnega položaja v Coloradi.

New York, 31. jan. Pred

zvezno komisijo v tem mestu se vrše preiskave o razmerah v coloradskih rudnikih. Sem je dospel John R. Lawson, ekskuzivni član odbora United Mine Workers. Lawson se je izrazil pred zvezno komisijo:

V Coloradi ni nobenega družabnega življenja. Kompanije lastujejo vse hiše, sole, cerkve, trgovine in zemljišče. Popoln despotizem vlada v vseh premogarskih okrajih. Potem je pa Lawson bral dolgo vrsto ubitih oseb v Coloradi, in pri vsaki preiskavi glede smrti delavca, je koroner doagal, da je bil delavec sam kriv smrti. V dolgih letih je koroner pripisal krivdo smrti le v dveh slučajih kompaniji. Koronerji so voljeni od kompanij in kompanije jim zapovedujejo. Udovala ubitega delavca, če je bila kompanijska krivda, dobi \$305, in kaj naj stori s tem denarjem? Ne! koroner, ki je določil uradno smrt nekega premogarja, je v svojem poročilu zapisal: Ubiti nima sorodnikov in prišlo malo prijateljev. Rockefeller, ki je poslal vse te obtožbe, se je enostavno izjavil, da mu položaj ni znan, in da bo preiskal.

Štrajk v južni Ohio še zdavnaj ne bo poravnal. V petek in soboto so zastopniki premogarjev in operatorjev se ves dan pregovarjali, toda ker lastniki premogovnikov ne odnehajo od svojega principa, da ne plačajo več kot pred štrajkom, so se vsa pogajanja razbila.

Berolin, 31. jan. Nemško časopisje poroča, da so se hoteli ruski socialisti udeležiti socialističnega shoda v Kodanju, toda njih namero je preprečila vlada, ki je zaprla vse one socialiste, ki so hoteli preko meje. Nadalje pišejo nemški listi, da je ruska vlada takoj ob izbruhu vojne na debelo zapirala socialiste, razpustila vsa socialistična društva in ustavila izdajo socialističnih listov.

Racine, Wis. 31. jan. William Bushman je bil včeraj obsojen od sodnika na \$350 kazni, ker je dvakrat poljubil Miss Marto Drasen. Gospodična se je izjavila pred sodnikom, da je postala nervozna, ko je preljela poljub.

Youngstown, Ohio, 31. jan. Peti oddelek izmed šestih v fondrah od Carnegie Steel Co. prične poslati tukaj prihodnji teden. Z deli začnejo tudi The Youngstown Sheet & Tube Co., Brier Hill Steel Co. in Republic Iron & Steel Co.

Lorain, 31. jan. Drugi oddelek tovarne The National Tube Co. prične delati v pondeljek. Na dokih z rudo se je pričelo delati s polno paro.

Kolera se približuje.

London, 31. jan. Zdravniki, ki so obiskali nemško in francosko bojišče v Belgiji, so se izrazili, da bo kmalu strašna kolera divjala na bojišču. Spomlad, ko se začne zemlja tati, bo odprti tudi na stotine nških grobov, in napol zgnjita trupla bodoje razširjala strašen smrad. Boje se, da se kolera zanese tudi na Anglijo.

V Ljubljani je prišlo do velikanskih nemirov.

Razdraženo in lačno ljudstvo je razbilo palačo cesarskega namestnika. Rusi v vzhodni Pruski potiskajo Nemce nazaj. Pričakuje se silnih bojov v Karpatih, kjer so Avstrijci dobili pomoč od Nemcev. Dve novi ruski armadi se usipljejo nad Nemce. Ruski car se je izjavil, da ne odneha prej, dokler vsa slovanska zemlja ni očiščena sovražnika.

Italijanske priprave.

Rim, 31. jan. Vlada je izdala odredbo, da morajo vsi rezervisti prvega in drugega letnika nemudoma se javiti za vojaško službo. Proti komu so vojaške operacije namenjene, se ne more povedati.

Rusi na Nemškem.

London, 30. jan. Rusi napredujejo s svojimi armadami, ki so jih poslali na Vzhodno Prusko. Armade na obeh straneh Tilsita so razdejale železniško zvezo med Tilsitom in Memel. Nova ruska armada koraka po južni Pruski proti trdnjavi Thorn. Tretja armada se je zagostila v jarke pred Varšavo, katero mesto želi nemški general Hindenburg že tri mesece napasti, toda ne more blizu.

Obupni avstrijski boji.

Petrograd, 31. jan. V Galiciji delajo Avstrijci velike priprave, da osvoje nazaj od Rusov zasedeni del Galicije in Bukovine. Večja nemška armada je prišla avstrijski na pomoč. Razna poročila trdijo, da imajo Nemci in Avstrijci v Galiciji in v Karpatih 28 armadnih zborov proti ruski armadi, in da se bo v Karpatih pričel eden najbolj krvavih bojov cele vojne. Da Rusi odvrnejo pozornost Nemcev od Galicije in Varšave, so poslali dve novi armadi v vzhodno prusko, tako da morajo Nemci zopet deliti svoje moči.

Turki zopet poraženi.

Petrograd, 31. jan. Ruske čete se borijo v Kavkazu in v Perziji. Neuradna poročila trdijo, da so Rusi zopet prižgali hud poraz Turkom pri Tabrizu v Perziji, katero mesto so Rusi iztrgali Turkom z rok po hudi bitki. Radi velikih snidnih zapadov na Kavkazu, počivajo vojne operacije v onih krajih.

Boji za Karpate.

London, 30. jan. Prihodnje dneve se gotovo prične eden največjih bojov med Rusijo in Avstrijo. Slo se bo za Karpate. Če skupna avstro-nemška vojska prepodi Ruso iz Karpatov, tedaj se Avstrijem spolne njih davno gojena želja, da pošljejo trdnjavi Premysl novo posadko na pomoč. Prejmi se popolnoma obkoljen od ruske armade, in Avstrijci poskušajo že tri mesece, da proderejo skozi ruske kolone in prinesejo pomoč oblegani trdnjavi. Kolikor se da določiti iz uradnih poročil, so Rusi dobili prve zmage nad Avstriji pri Dukli in Vislovski, do čim so se morali na vzhodu umakniti pred številnejšimi avstrijskimi četami.

Novi puniti v Ljubljani.

Geneva, Švica, 30. jan. Iz Ljubljane in Zagreba so dosepele sem necenzurirane brzojavke, ki poročajo o velikih puntih med Jugoslovani. Avstrijska vlada je poklicala pod zastavo zadnje letnike moških, in kdor le more puško držati, je potrjen za vojno. To je

Italijanske priprave.

Rim, 31. jan. Vlada je izdala odredbo, da morajo vsi rezervisti prvega in drugega letnika nemudoma se javiti za vojaško službo. Proti komu so vojaške operacije namenjene, se ne more povedati.

Duhovni v revoluciji.

(Floročilo potom brzojava trdijo, da so se duhovni prvi uprli vojaški vlad in so ljudstvo pripravili na revolucijo. V nedeljo, 24. je prišlo do krvavega upora v Ljubljani. V stolni cerkvi je imel neki duhoven navdušen govor proti vlad, nakar je vsa množica iz cerkve bežala na ceste in kričala: "Doli z vojsko! Doli z Nemci!" Vlada je poslala nad ljudstvo žandarje, ki pa niso mogli ničesar opraviti, nakar je bila poklicana konjenica, ki je neusmiljeno razkropila ljuda.

Deželna palača zažgana

Tekom teh nemirov je množica udrla v palačo deželnega predsednika, znanega T. Schwartz, ki je dal streljati leta 1908 na Landra-Adamiča. Tu je množica razbila vse pohištvo in pometala na ulico in zažgala.

Položaj v Zagrebu.

V Zagrebu so velike gruče dijakov trgale vladne razglase glede nove mobilizacije. Neki mažarski uradnik, neki otrok in en dijak so bili ubiti pri izgradih, ki so nastali. Veliki upori so se vršili tudi v Karlovcu na Hrvaškem, kjer je množica potrgala vse vladne plakate. V Sušaku, blizu Reke, je množica napadla orožarno deželne branbe, in pobrala vse orožje.

Slovenci v Trstu.

Poročilo nadalje pravi, da se je zbrala velikanska množica Slovencev v Opčini pri Trstu, nakar je korakala v Trst, kjer se je pridružila drugim demonstrantom. Vsi uradni pozivi glede zadnje mobilizacije, ki so bili priložni na uradnih dekalah, so bili potrgani in zažgani. Vlada je poslala nad množico mornarje z vojnih ladij, in pri splošnem boju, ki je nastal, so bile dve osebi ubiti. Zadnje brzojavke naznanjajo, da upori trajajo dalje, in da ima vlada polne roke dela, da kroti prebivalstvo.

Do velikih nemirov je prišlo tudi na Sedmograškem, kjer je deželni predsednik Bethlem zapovedal, da se ustrelji vsakdo, ki se takoj ne pokori vojaškemu povelju.

Izjava ruskega carja.

Petrograd, 31. jan. Prvič odkar se je pričela vojna, je ruski car podal uradno izjavo glede vojne. Car je dejal: Mi ne odnehamo prej, dokler ni premagan zadnji sovražnik, ki se je drznil stopiti na ruska tla. In tudi ne odnehamo prej, dokler ne bodoje vsi Slovani oproščeni tujega jarma. V tej uri kli-

če Rusija vse svoje sinove na boj, in gotovo je, da silna ruska država bo zmogla vsakega sovražnika. "Carjeva izjava se smatra v uradnih krogih kot potrdilo panslavizma, da si ruski car dosedaj še nikdar ni uradno pripoznal ideje panslavizma ali združenja vseh Slovanov."

Nemci za Turke.

Atene, 31. jan. Preko Sofije, Bulgarija, je šel danes vlak, ki je peljal pet milijonov dolarjev v zlato za Turke. Denar je poslala nemška vlada Turkom.

Nemci potopili tri ladje.

London, 31. jan. Nemški submarin U-21 se je priplazil na inško obrežje, kjer je pričel loviti angleške trgovske ladje. V soboto je potopil ta nemški submarin tri angleške trgovske ladje. Ben Cruachen, Linda Blanche in Kilkoan. Na enem izmed potopljenih parnikov se je nahajalo za \$7.500 obleke za revije Belgije, kar so poslali ljudje iz Avstralije.

Francosko uradno poročilo.

Pariz, 1. febr. Nemci napadajo na celi fronti. Naša artilerija povsod dobro odgovarja. Pri La Bassee je angleška armada vzela nazaj vse strelne janke, katere je poprej zgubila. Nemci so obstreljevali cerkev in zvonik v Fonquevillers. V okolici Arras in Perthes je naša artilerija zdrobila dva teška nemška topa, več minicije ter pregnala večje čete sovražnika. V Argonskih gozdih, kjer so se morale naše čete 29. jan. umakniti, so Nemci večkrat trikrat napadli naše postojanke, pa so bili vedno odbiti.

Rusko poročilo.

Petrograd, 1. febr. Bitke v vzhodni Prusiji se nadaljujejo. V okolici Lobegallen smo nemški naskok z bajoneti pregnali. Na levem bregu Visle, blizu Borjimoja, so Nemci trikrat zaporedoma napadli naše postojanke, toda so bili odbiti z velikanskimi izgubami. Obdržali so le eno vrsto svojih strelnih jarkov. Dne 28. in 29. jan. so bile vse bitke v Karpatih ugodne za nas. Pri Nižni Palanki smo z bajonetom napadli Avstrijem odvzeli tri vrste strelnih jarkov. Tekom teh dveh dni smo vneli 35 avstrijskih častnikov in 2500 mož, dva brzostrelna topova. Naše črnomorske brodogradnje potopilo v črnom morju šest turskih transportov, obstreljevalo mesto Trebizond ter uničilo vse zaloge moke. Pri Saru Kamysli smo zajeli generalni štab 13. turske divizije, 16 častnikov, 7 zdravnikov in 350 mož, tri topove, 200 pušk in velike zaloge vojnega materiala.

Avstrijsko poročilo.

Dunaj, 31. jan. Zivahni artilerijski boji se vršijo na obeh straneh reke Dunajec. Naši topničarji so včeraj pristili sovražnika, da se je umaknil na več točkah. V Karpatih se pripravljajo teški boji. Tam stoji skupna avstro-nemška armada.

CLEVELANDSKA AMERIKA

IZNAJA V TOREK IN PETEK.

NAROČNINA:

Za Ameriko \$2.00

Za Evropo \$3.00

Za Cleveland po pošli \$2.50

Preplačano štivila po 3 centa.

Opomba: Brez podpisa in osebnosti se ne sprejema.

Vsa pisma, dopisi in denar naj se pošilja na:

CLEVELANDSKA AMERIKA,

5119 ST. CLAIR AVE. N. E.

CLEVELAND, O.

HOWARD KALISH, Publisher.

LOUIS J. PIRC, Editor.

ISSUED TUESDAYS AND FRIDAYS.

Read by 15,000 Slovenians (Krainger) in the City of Cleveland and elsewhere. Adver-

tising rates on request.

TEL. CUY. PRINCETON 189

Entered as second-class matter January 6th 1909, at the post office at Cleveland, O. under the Act of March 3, 1879.

No. 10. Tuesday, Feb. 2. 1915.

1915

1915

1915

1915

1915

1915

1915

1915

1915

1915

1915

1915

1915

1915

1915

1915

1915

1915

1915

1915

1915

1915

1915

1915

1915

1915

1915

1915

1915

1915

1915

1915

1915

1915

1915

1915

1915

1915

1915

1915

1915

1915

1915

1915

1915

1915

1915

1915

1915

1915

1915

1915

1915

1915

1915

1915

1915

1915

1915

1915

1915

1915

1915

1915

1915

1915

1915

1915

1915

1915

1915

1915

1915

1915

1915

1915

1915

1915

1915

1915

1915

1915

1915

1915

1915

1915

1915

1915

1915

1915

1915

1915

1915

1915

1915

1915

1915

1915

1915

1915

1915

1915

1915

1915

1915

1915

1915

1915

1915

1915

1915

1915

1915

1915

1915

1915

1915

1915

1915

1915

1915

1915

1915

1915

1915

1915

1915

1915

1915

1915

1915

1915

1915

1915

1915

1915

1915

1915

1915

1915

1915

1915

1915

1915

1915

1915

1915

1915

1915

1915

1915

1915

1915

1915

1915

1915

1915

1915

1915

1915

1915

1915

1915

1915

1915

1915

1915

1915

1915

1915

1915

1915

1915

1915

1915

1915

1915

1915

1915

1915

1915

1915

1915

1915

1915

1915

1915

1915

1915

1915

1915

1915

1915

1915

1915

1915

1915

1915

1915

1915

1915

1915

1915

1915

1915

1915

1915

1915

1915

1915

1915

1915

1915

1915

1915

1915

1915

1915

1915

1915

1915

1915

1915

1915

1915

1915

1915

1915

1915

1915

1915

1915

1915

1915

1915

1915

1915

1915

1915

1915

1915

1915

1915

1915

1915

1915

1915

1915

1915

1915

1915

1915

1915

1915

1915

1915

1915

1915

1915

1915

1915

1915

1915

1915

1915

1915

1915

1915

1915

1915

1915

1915

1915

1915

1915

1915

1915

1915

1915

1915

1915

1915

1915

1915

1915

1915

1915

1915

1915

1915

1915

1915

1915

1915

Je ravno narobe resnica, in tako je tudi v tem slučaju. Avstrija trobi v svet, da vlada največja sloga med narodi, toda resnica pa je, da vlada največja lakota med avstrijskimi narodi, in ta lakota je dospela že tako daleč, da se ljudje javno punitajo v Avstriji, ker so prelačili, da bi mogli še nadalje zmagovati in krotiti svoje lačne želodce.

Slovenski dijaki v Ljubljani, predstavniki slovenskega naroda, dvigajo svoj glas proti tiranom. Oni dobro vedo, da je bolj umreti kot živeti v takih odnosih, kot vladajo v Avstriji. Mnogo jih je avstrijska vlada že zaprla, veliko jih je postreljala, toda za njimi pridejo drugi, ki se bodoje v resnici žrtvovali za pravdo domovino, za Slovenijo, ne pa za mačeho Avstrijo.

Zdi se nam, da je v Sloveniji, pa tudi na Hrvaškem, pripravljenih že tisoče narodnih ljudi, ki kličejo: "Dajte nam svobodo ali smrt!"

Znano je, da se je pričelo vsako važno narodno gibanje pri dijakih. In mi želimo, da bi tudi sedajni punt Slovenecv proti svojim tisočletnim tlačiteljem ne bil brez uspeha.

In ti upori ljudske duše na Slovenskem naj nam bodoje v tolažbo, da še ni zginita slovenska zavest, da so še sinovi, ki raje žele smrt kot večno sužnost!

Vprašanja in odgovori.

Več naših rojakov nam pošilja na kartah in v pisnih razna vprašanja glede vojne, raznih narodov, glede "ljube" Avstrije. Ker se ne more vsakemu posebej odgovarjati, nam sledijo tukaj taka vprašanja in priimni odgovori, da bo vsem naenkrat ustreženo in pojasnjeno stališče.

1. Ali je Srbija ali Avstrija zakrivila vojno? Vsako ve, da je vojno povzročila Nemčija, ki je Avstrijo pahnila v bratomorni boj.

2. Kakšna je naša bodočnost, ako zmagajo Nemci, in kakšna ako zmagajo zavezniški? Ako zmagajo Nemci, ostanejo Slovenci še nadalje sužnji vlade, kakor je to bilo do danes, če ne bo slabše, kajti Nemci bodoje mnogo močnejši, zato pa tudi bolj nasilni in ošabni.

Ako zmagajo Nem

Slovenska Dobrodelna Zveza

Ustanovljena 13. novembra 1910.

Glavni sedež: Cleveland, O.

Inkorporirana v državi Ohio leta 1914.

Prisiljeni: JOHN GORNIK, 6196 St. Clair Avenue.
Podpredsednik: FRANK KOGOL, 2901 St. Clair Avenue.
Tajnik: FRANK HUDOVERNIK, 1063 East 62nd Street.
Kaznovnik: JEROME KNAUS, 6129 St. Clair Avenue.
Zbiratelj: JAMES M. BELLEKAR, 6127 St. Clair Avenue.

ODBORNIKI: P. M. Jakiš, 1203 Norwood Rd., Josip Ruz, 1206 E. 55 St. St. Clair Ave., Prosser av. Frank Cerne, 6023 St. Clair Ave., Anton Ordina, 6127 St. Clair Ave., Ignac Smok, 1098 East 66 St. Anton Ostir, 1158 E. 61 St.

Zvezo glasil: "CLEVELANDSKA AMERIKA"

Vsi dopisi, druge uradne stvari in denarne nakaznice naj se pošiljajo na glavnega tajnika.

Glavna glavna urada se nahaja na 1053 E. 62nd Street, prvo nadstropje, sadaj: Cuy. telefon: Princeton 1276 R.

Nadatevanje iz 2. strani.

V uradnem vjetništvu so: Vodja glavnega dr. Novaka v Gorici g. Rija-
ve, uradnik "Goriške zveze" g. Jos-
ko, mednarodni cerkovnik g. Anton
Kozelj.

Arhivacija v Rimu radi poskušena
odstraniti rika. Triški "Il Ploce-
to" poročajo: V Rimu sta bila
arrestirana dr. Giovanni Fiore in Gi-
no Castagnano. Obdobjena sta, da
sta akucija podkupili nekoga viso-
kega uradnika finančnega ministri-
stva, da bi jima dal posebno dovo-
ljenje za izvoz ogromne množice rika
iz Italije v inozemstvo. Castagnano
je imel svoje mreže razporejene že v
Italiji in bi se mu bila nakana
pomembna, ako bi se stvar pre-
nesla na svetovni trg. Uradnik, ki
ga je poskušal odstraniti, je bil
Castagnano, ki je bil takrat v Italiji
na izobčevanju. Ta komisar je dal
Castagnanu dovoljenje, da izve-
zi rika v inozemstvo. To dovoljenje
je bil Castagnano spravi v listino,
obnem pa je poudaril namisljenemu
uradniku finančnega ministarstva o
gromnem svoto 150.000 lir kot nagrado.
Komisar je sprejel denar in ga spre-
dal. Nato se je spet obrnil k agentu
in mu rekel: Jaz sem funkcionar po-
lice in vas progladam za aretirane-
ga. Pri zahtevanju je Castagnano iz-
povedal, da je vse delo po naročilu
dr. Fiore, katerega so na to tudi are-
tirali. — Kakor čitamo v "Timespo-
st", javlja "Secolo", da je bil rika, ki
ga je hotel Castagnano spravi pre-
ko meje namenjen v Nemčijo in v
Avstrijo.

V Parizu je umrl bil v pokop-
nišni 28. novembra. Hujbaniški
praktični zdravnik dr. August Lovik,
ki je bil tudi nadzornik pri domačem
21. domovnem poslopihu. Tako je
poročila neki računski častnik svojih
7. ljubljani žveči materi. V dopisni,
odposlani po aeroplanu dne 14. de-
cembra in prejeto 20. decembra
1914, ni navedeno, je li dr. Lovik
umrl valod rane, dobljene na bojni-
nem polju, ali valod kake epidemije bo-
lezni. Naj bo slovenska zemlja lahka
slavnemu mrtvi!

Na severnem bojišču je padel kor-
poral Alojzij Mrhar, sin posestnika
Andreja Mrhara iz Staneti pri Št.
Lj. Njegov oče, ki je bil napredne-
mišljen, je bil valod rane, dobljene v
vratu, ostalo samo karkit pet, valod
česar je zelo dvomljivo, da bi se mo-
gel v II. tečaju na gimnaziji vršiti
pouk.

iz Ljvov.
Kurjev Polaki poročajo iz Ljvov, da
je pomanjkanje bolnišnic tako veli-
ko, da so celo kavarne izpremenili v
bolnišnice. Iz kavarne bolnišnice
"Warsawa" odvzeli vsak dan mno-
go mrtvih. Odvzeli so jih za
tudi, da so prodajali alkohol, so bili
obsojeni na tri mesece ječe, hazarin-
ga se kasneje z visokimi denarji
ni globali. Gospodine iz kavarne
morajo biti ob 10. zvečer zaprte.
"Stowo Polskie" poročajo, da so ot-
vrti promet na cestni železnici za
civilne osebe, ki traja do 9. zvečer.
Za živila so izdali maksimalno tarifo.
Hiše, ki so jih Jih v Walowski uli-
ci zvezi, so sedaj oddali trgovcem v
najem. Kakor poročajo "Novoje Vrem-
ja", so odkrili v Ljvov zaroto legio-
nistov, ki so tam ostali, ko so prišli
Rusi. Vendar so jo se pravčasno za-
prta tako da ni prišlo do upor.

Pogost legar se je pojavil, kakor
poročajo graški listi, na štajerskem.
Kako se je ta opasna nalezljiva bo-
lezen razširila, še ni popolnoma do-
gano. V enem slučaju je dokazano,
da je rabil bolnik od nekega vjetega
ruskega vojaka nakupljene stvari.
Edini razumljiv razlaga je, da je po-
stega legarja je morda, zlasti pa so
nevarne uši. Prebivalstvo naj dobro
pazi na pojave te bolezni: pordelost
glavobol, bolečine v uših, splošna
medlost, mrlica, vročina, tretji ali
peti dan, male, kakor, leče velike
rdečaste, pege po telesu, ki se
preli, roka, nogah, lakti je takoj
zdravniške pomoči. — Iz Eisenorja
poročajo, da je tam zbolela ena o-
seba na pešatem legarju, ena pa na
drugi kozah.

Naprodaj v Collinwoodu
posestva in zemljišča (loti)
prav po nizki ceni. Slovenski
prodajalec Josip Vidmar, 15217
Luknov ave. N. E. blizu šole.
(37-14-36-15)

Dr. A. A. Kalbfleisch,
6426 St. Clair Ave.

Govori se slovensko in hrvat-
sko. Točna postrežba. Časo-
pisi na razpolago. Ženske
strežnice. Edini zobozdravni-
ki urad v mestu, kjer se govori
slovensko in hrvatsko.

Uradne ure:
Od 9:30 do 11:30 dop.
Od 1:30 do 5:00 pop.
Od 6:00 do 8:00 zvečer

Telefon urada:
East 408 J.

Telefon stanovanja:
Eddy 1856 M.

gospodinj v vas. Grem jih po-
gledat, zato naredim piko.
Šiba.

Nemci zaplenili živež.
Berolin, 27. jan. Nemška vla-
da je bila prisiljena v očigled
naraščajoči draginji in poman-
kanju živeža, da zapleni vse
zaloge žita in navadnih jedil.
Vsak trgovec, ki ima živila v
zalogi, mora vse to oddati vlad-
i, ki bo plačala malo svoto de-
narja za hrano. Kasneje bo
vlada razdeljevala živež prebi-
valstvu. To je Nemčija stori-
la, da ne nastane v Nemčiji
pred časom splošna lakota.

Zgube na morju.

Berolin, 28. jan. Kot se tu
uradno poroča, znašajo nem-
ške zgube na morju dosedaj 25
bojnih ladij, angleške zgube pa
19 bojnih ladij. Toda pri tem
so Nemci izgubili samo 4402
mornarjev, Angleži pa 5640.
Med drugimi so Nemci izgubili
štiri svoje najboljše ladje.

Rusi na Ogrskem.

Otograd, 28. jan. Avstrijs-
ka vojaška uprava z vso na-
glico utrjuje gotove točke na
Sedmogorskem. Rusi so si os-
vojili važno točko na Ogr-
skem, in sicer pri Josefswald.

Brez potrebe.

Hrana katere truplo ne mo-
re prebaviti, je brez potrebe,
ker nima hranila. Če ostane
taka neprebavljena hrana v
želodcu, je huje kot brezpo-
trebna — jako nevarna, da
strupena. V mnogih slučajih
se ljudje ne zavedajo te nevar-
nosti. Taki slučaji se morajo
takoj zdraviti s Trinerjevim
ameriškim grenkim vinom, ki
hitro očisti želodec in prebav-
ljalne organe ter jim daje no-
vo moč, da opravljajo svoje
delo. Pomnoži apetit, pomaga
prebavi, utrdi telo. Rabite Tri-
nerjevo ameriško grenko vino.
Cena \$1.00 Po lekarnah. Jos.
Triner, 1333-39 So. Ashland
ave. Chicogo, Ill.

Da olajšate bolečine v miši-
cah, rabite Trinerjevi liniment.
Cena 25 in 50 centov, po pošti
35 in 60 centov.

Soba se odda v najem za dva
fanta s hrano ali brez. 5365
Stanard ave.

Proda se dobro idoča gostilna
v veliki slovenski nasebini
Newburgh. Več se poizve v
uredništvu lista.

Opremljena soba se odda za
enega ali dva fanta. 5715 Pro-
sser ave. zgoraj. (12)

POZOR!
Spodaj podpisani naznan-
jam Slovence, da sem se po-
vrnil v prostore Leo Schwalb,
kjer bomo nadalje vodili re-
stavracijo prve vrste. Se pri-
poročam za naklonjenost.
John Smrke, 6131 St. Clair ave.
(12)

Naprodaj v Collinwoodu
posestva in zemljišča (loti)
prav po nizki ceni. Slovenski
prodajalec Josip Vidmar, 15217
Luknov ave. N. E. blizu šole.
(37-14-36-15)

IZURJENI ZOBODRAVNIK.

Dr. A. A. Kalbfleisch,

6426 St. Clair Ave.

Govori se slovensko in hrvat-
sko. Točna postrežba. Časo-
pisi na razpolago. Ženske
strežnice. Edini zobozdravni-
ki urad v mestu, kjer se govori
slovensko in hrvatsko.

Dr. A. A. Kalbfleisch,

6426 St. Clair Ave.

Govori se slovensko in hrvat-
sko. Točna postrežba. Časo-
pisi na razpolago. Ženske
strežnice. Edini zobozdravni-
ki urad v mestu, kjer se govori
slovensko in hrvatsko.

Bell East 2377 W. Cuy. Cen-
tral 6678 R. — Plin in Kisik
Uradne ure od 9—12, in od
1—5. Ponedeljek, četrtek in so-
boto zvečer od 6—8.

Dr. F. L. KENNEDY,
zobozdravnik

Dretje zob brez bolečin. Delo
garantirano. Govori se sloven-
sko in nemško. 5402 Superior
ave. vogal 55. ceste. Cleveland,
Ohio. (23-46)

V času boja, slabi padejo, močni ostanejo.

Vojska bo kmalu končana, in
sedaj je čas, da se pripravimo
delo. Vojska v Evropi pomeni
večjo prosperiteto v Zjed. dr-
žavah, slabi časi bodo, kmalu
minili, vse tovarne in delavnice
bodo delale s polno paro, zah-
tevalo se bo čimdalje več de-
lavec.

Zdravi močni ljudje dobijo
najboljša mesta in so prvi po-
klicani. Ali ste vi močan, zdrav
mož, da lahko opravljate svoje
dnevno delo in zaslužite svojo
plačo?

Če niste, sedaj je čas, da se
ozdravite. Bolni moške ne mo-
rejo delati. Če je vaše zdravje
slabo, ali imate revmatizem, ka-
ko nogo, pljučno, želodčno, je-
trno bolezen, če je vaša kri ne-
čista, vaši živci slabi, je vaša
delovnost, da poskusite vse, da
ozdravite, da boste eden izmed
onih srečnih ljudi, ki so zdravi
in vedno prvi upoštevani pri de-
lu.

Zdravje in moč je lahko vaše,
če vprašate Dr. L. E. Siegel-
steina, 746 Euclid Ave. Cleve-
land, O., ki ima skoro najboljše
in najbolj moderne zdravni-
ške urade v tej državi, popol-
noma opremljene s najbolj mo-
dernimi pripravami, elektric-
no zdravljenjem, ozon,
X-zarke in serum zdravljenja,
katero uporabljajo je najboljše
priporočani, specializirani v Evro-
pi za zdravljenje kroničnih bo-
lezni.

Če želite, da ste močni in
zdravi, oglašite se v zdravni-
vem uradu med 9. uro dopoldne
do 4. ure popoldne ali med 7. in
8. uro zvečer. Ob nedeljah pa
od 10. do 12. ure. Pošljite nam
svoje ime in naslov, in pošliti
vam bomo posebno knjižico,
kjer vidite slike najbolj moder-
nega zdravniškega urada, kar
ste jih še kdaj videli. Tu je bilo
še na tisoče ljudi ozdravljenih
tekem zadnjih 22 let.

DR. L. E. SIEGELSTEIN

PERMANENT BLDG.
746 EUCLID AVE. BLIU 9. CESTE.
CLEVELAND, OHIO

A. M. KOLAR,

Slovenska gostilna.
CAFE ČARNIOLA

3222 LAKESIDE AVE.

Se priporoča Slovencev v
obilen obisk. Točna postre-
žba. Vedno sveže pijače.

National Drug Store

Slovenska lekarna.

vogal St. Clair ave. in 61. ceste
S posebno skrbnostjo izdeluje-
mo zdravniške predpise. V za-
logi imamo vse, kar je treba
v najboljši lekarni. (45)

ZIRA

Plain-End
CIGARETTES

10 for 5 Cents

Župnik za gotovinar v vsaki zaviti.

VSE ZIRA kupone se lahko izmenja za
gotovino ali vrednostne predmete
Cigaretta, ki vas bo zadovoljila

Izgotovljena, da zadosti okusu Slovencev
Poskusite eno in nikdar ne boste kadili drugih, ako želite
cigaretto brez ostnaka.
Izprodaj pri vseh prodajalcih.

P. LORILLARD COMPANY
New York City

Ker so se poslednji čas poštne razmere izboljšale pošiljam
zopet redno

denarje v staro domovino.

Pošiljatve ne pridejo v sedanjem času tako brzo naslovniku
v roke, pač pa v teku 20 do 24 dni.

100 Kron - - \$20.00

Brzjaviti nemorete sedaj ne v Avstrijo, niti na Nemško, naj-
manje pa denarje poslati potom brzjava.

Frank Sakser

82 Cortlandt Street, New York, N. Y.
6104 St. Clair Ave., Cleveland, O.

HAROLD E. EMERICH.

Javni notar in zastopnik za za-
varovalnico proti ognju. Pro-
daja zemljišč in lotov. Preskr-
bi posojila. Tel. Wood 58, Bell
Eddy 3678 J. stanovanje:
16205 St. Clair ave.
Collinwood Sta. Cleveland, O.

Naprodaj je blizu slovenske
cerkve jako dober trgovski
prostor po jako nizki ceni.
Lastnik gre iz mesta. Prinese
\$200 renta na mesec. Potreba
\$5000 ali \$6000. Drugo na
mortgage in 6% Lot 56X199 1/2
Vprašajte na 6217 St. Clair ave
(13)

Išče se trgovski pomočnik, ki
zna nekoliko angleško, za gro-
cerijo in mesnico. V Bernot,
16001 Holmes ave. Collinwood
(12)

Slovenska žena želi radi druž-
be vzeti še eno žensko na sta-
novanje. Katera želi mirnega
stanovanja, naj se oglasi na
1026 E. 61 St (10)

SLIVOVITZ

Distilled & Guaranteed
Pure Brandy Distilling Co.
Cleveland, O.

POZOR ROJAKI!

Ako ste namenjeni kupiti hi-
šo in ne veste kje in kako bi se
lotili, da bi prav kupili, da se
ne bi potem, ko ste vaše teško
zaslužene denarje oddali, kesa-
li za vašo napačno kupitjo. To-
rej pridite k meni, da se po-
govorimo. Imam vedno hiše na
prodaj in vam povem, kje bi
bilo najbolje za vas. Vprašajte
onega, ki je od mene kupil,
ako vam reče, da ni zadovoljen
s kupitjo, pripeljite ga k meni,
da reče to vprčo mene in jaz
ga hočem rešiti vsakega plači-
la. Nikar ne puščajte dan ali
dva, da greste gledati, kje naj-
deite hišo, ker jaz že vem, kje
so take hiše in jih vam poka-
žem. Za delo vam ne računam
ničesar. Se priporočam Jos. Za-
jet, 1378 E. 49th St. Cleveland,
Ohio. Tel. Central 6494 R.
(13)

FINO VINO

Proda se pet dobrih hiš, 3 nove
dve nekoliko starejše. Vsaka
ima prostora za dve družini.
Pri eni je prirejen prostor za
trgovino. Prodajo se na ugod-
na mesečna odplačila. Lepa
prilika za Slovence, ki ima ne-
koliko denarja. Poizvedite pri
Josip Kuncič, 395 E. 165th St.
(13) ave. (11)

Naša slivovka je kuhana iz
pravih suhih češpelj. Cena 6
steklenic je \$6.50, 12 stek. \$13.

V zalogi imamo tudi čisti
tropinjevec, cena 1 gal. \$2, \$2.25
\$2.75 in \$3.

Pristna rudeča Ohio vina:
Galona 50, 55, 60, in 65c.

Katavba in Delavare vino
75, in 80c galona.

Za vina računamo posodo za 5 in 10 gl.
\$1.00, za 25 gal. \$2.00, za večja naro-
čila je mod brezplačen. Naročilo naj se
priloži denar ali Money Order in na-
tančni naslov.

Za prijetnost pijače jamčimo

The Ohio Brandy Distilling

COMPANY

6102-04 St. Clair-av. Cleveland, O.

VINKO PRISTOV,

SLOVENSKA KAVARNA IN BILJARD.

6112-14 ST. CLAIR AVE.

Čistenje in likanje oblek.

DOBRO DELO.	NIZKE CENE.
Moške obleke.....\$1.00	Ženske kikirje.....50c
Moške suknje.....\$1.00	Ženske dolge suknje.....\$1.00
Jopiči.....50c	Ženske obleke.....\$1.00

The DAMM DRY CLEANING Co.

Cent. 739-W 1574 E. 55th ST. East 2024

A. J. DAMM, poslovođa.

Materina Žrtev.

Roman iz časa francoske revolucije.

Francoski pisatelj:
Victor Hugo.

Za Cl. Am. priredil
L. J. P.

Bil je črn, tupesem rudeč-kast. Vzdigoval se je v okolici vasi Herbe-en-Pail.

Tellmarch hiti proti temu dimu. Bil je sicer truden, toda radovednost ga je gnala naprej, da poišče za vzroke dima. Kmalu pride na vrh nekega hriba in pogleda navzdol.

Niti vasi niti kmetije ne opazi več. Ničesar drugega kot kup kadečih se razvalin. Herbe-en-Pail je bilo v plamenih. Človeka bolj strese, če vidi goreti beraško kočjo kot bogatinsko palačo. Zdi se kot bi jastreb mučil črva.

Tellmarch stoji nekaj časa ves zamišljen kot kip. Prizor pred njim je bil grozen. Razvaline se čimdalje večajo. Nobenega krika od nikoder. Ogenj podložen tej vasi, je z mrtvaško tišino opravljal svoje delo. Včasih se dim nekoliko razkaski. Pokazuje se gole stene, udne strehe, paleče se cunjice, napoli zgorelo pohištvo. Tellmarch je bil ves osupnjen nad toliko hudobijo onega, ki je požgal vas.

Nekaj drevov blizu vasi je zdajci pričelo goriti. Tellmarch posluša, čaka, da mu zadoni kak človeški glas nasproti. Toda vse je tiho. Ali so vsi prebivalci pobegnili? Polagoma se napoti po hribu navzdol.

Kmalu pride do vrat kmečke hiše. Le polagoma se jim približuje. Čutil se je kot prikazen v grobišču. Skozi zgorela vrata vidi na dvorišče. Črn kup, visoko nagnjen opazi na dvorišču. Bila so trupla zgorelih mož. Okoli tega kupa pa je bila velika luža. Ogenj se ni dotaknil luže. Bila je človeška kri.

Mesec posveti na ta kup in na kri. Mesecu v svetlobi pa je pomagaj ogenj, ki je polagoma še vedno divjal.

Trupla teh nesrečnih ljudi so bila voščka trupla. Vsi so bili bosi. Čevlje so jim odvzeli. Toda na sebi so imeli še vedno modre uniforme. Bili so republikanci. Ustreljeni so bili. Vsi so bili mrtvi. Oni, ki so jih ustrelili, niso imeli časa, da bi jih pokopali. Gotovo se jim je mudilo kam drugam.

Potem pa koraka Tellmarch naprej ob zidu. Prav iz kota zidu opazi Tellmarch štiri noge. Bile so manjše kot vojaške, in na nogah so bili čevlji. Morale so biti to noge dveh žensk. Tellmarch se sklone nad njima. Ena teh žensk je bila oblečena v nekako uniformo. Gotovo je bila kantierka pri armadi. Štiri kroglice na štirih različnih krajih so prodrtje njeno glavo. Bila je mrtva.

Tellmarch preišče drugo. Bila je kmečka ženska, to je videl takoj. Bleda je bila in usta je držala odprta. Oči so se ji zaprele. Nobene rane ne opazi na njeni glavi. Njena obleka, že zdavnej vsa raztrgana, ji je odpadla od telesa. Napol nago truplo se je pojavilo pred Tellmarchom. Ko berač odstrani zadnje dele obleke z ženskega trupla, vidi da ima ženska rano na ramenih, pa tudi njena vratna koža je bila zlomljena. Potem pa pogleda na njeno bujna prsa.

"Mati, ki je dojila," mrmra sam za sebe.

Potipje jo. Ni bila še mrzla. Druge rane nima kot na ramenih in na vratu. Z roko ji potipuje na srce, ki je še bilo. Torej ni bila mrtva.

Tellmarch plane kvišku in zakriči s strašnim glasom:

"Ali nikogar tu?"

"Ali si ti, berač?" odvrne neki glas, tako tih, da ga je komaj čul.

V istem trenutku se pojavi neka glava v razvalinah. Kmalu za njim pa še en obraz. Dva kmeča sta se skrivala v razvalinah. Najbrž edina, ki sta preživela strašno nesrečo. Znani glas berača ju je prepričal, da

ne preti nobena nevarnost. Oba prideta k Tellmarchu in še vedno se treseta.

Tellmarch pa pokaže na žensko pod seboj.

"Ali je še živa?" vpraša eden kmetov.

Tellmarch priklima.

"Ali tudi druga živi?"

Tellmarch odkima.

Kmet, ki se je prvi prikazal, reče:

"Vsi drugi so mrtvi, kaj ne?"

Videl sem, Bil sem v kleti. Kako se človek Bogu zahvali v takih časih, da nima družine. Moja hiša je bila požgana. Sveti Jezus, pobili so vse. Ta ženska je imela otroke, vse male stvarice. Otroci so kričali:

"Mama! Mati pa je kričala:

"O Jezus, moji otroci!" Videl sem vse, moj Bog! Oni, ki so jih poklali, so odšli. Zadovoljni so bili. Potrli so otroke, mater pa umorili. Toda ni mrtva kaj ne da ni? Berač, povej mi, ali jo moreš rešiti? Ali naj jo nesemo v tvojo duplino?"

Tellmarch priklima.

V naglici naredi nosilnico za silo, položijo na njo žensko, nakar jo dvignejo in zgrinejo proti beračevi duplini. Ko tako korakajo, se pogovarjata oba kmeta med seboj:

"Vsi so ubiti."

"Vse je požgano."

"Oh, gospod Jezus! Ali se nam bo tako godilo sedaj?"

"Oni stari, visok mož je hotel tako imeti."

"Da, on je zapovedoval."

"Nisem ga videl, ko so streljali. Ali bil je zraven?"

"Ne, odšel je. Toda, na njegovo povelje se je to zvršilo."

"Da, on je rekel: Ubijte, streljajte, požgajte!"

"On je markiz."

"Kako mu pa pravijo?"

"Markiz de Lantenac."

Tellmarch pa dvigne svoje oči najprvo proti nebu, potem pa pogleda na žensko in zamrmra:

"Če bi jaz to vedel!"

II. DEL.

V PARIZU.

Prva knjiga. — Cimourdain.

3. Poglavlje.

Pariške ceste.

Ljudje so živeli na prostem, jedli so pri mizah pred vratmi, ženske so sedele na cerkvenih stopnjicah in pele marsiljezo. Na vsakem križišču ceste so bile kovačnice. Povsod so delali topove. Ljudje so kričali: "Potrpite, nahajamo se v najhujši revoluciji." Ljudje so se junjsko smejali.

Nemci so blizu mesta. Govorilo se je, da je pruski kralj naročil sedeže v pariškem gledališču. Vse je bilo strašno, toda strah ni bilo nikogar. Giltotina je prisilila vse ljudi, da so bili mirni. Zdelo se je, da nima nihče dovolj časa. Vsi so nekam hiteli. Monarhija se je pogrezala. Ljudje so jahali po cestah na osli, v rokah so pa nosili monstrance. Iz beznice so nosili slabo vino in ga pretakali v cerkvah po obhajilnih ciborijah. Na cesti sv. Jakoba so cestni pometalci ustavili nekoga barantača s čevlji, zbrali so skupaj svoj denar in kupili petnajst parov čevljev. Čevlje so poslali potem vojakom.

Kipi. Franklina, Rousseau, Bruta in Marta so bili povsod. Velike prodajalne so bile odprte. Sveče so razsvetljevale trgovino. Vosek je padal na blago. Prepodene nune iz samostanov so se nahajale na javnih ulicah; grofice so plette nogavice po vežah. Markiza de Bouffiers je stanovala nekeje pod streho, odkoder je lahko gledala na svojo lastno hišo. Cestni popevači so delali neznanjski kriki. Prepevali so revolucionarne pesmi, in peslali javno po cestah, po zapu-

ščenih samostanih, v podrtih cerkvah, s prizganimi svečami na oltarju, z grobišči pod nogami. Igrali so na karte na vseh cestah, kar na tlaku. Mladici pridaniči so se mešali med poročene pare na civilnem uradu in vznemirjali neveste in ženine. V zavodu Invalides je množica vsem svetnikom dala na glavo revolucionarne kape. Brivci so bili zajedno mesarji. Poleg človeških las so ležale v brivnicah prešičje glave in suho meso. Neki brivec je imel napis: Jaz brijem duhovne, češem lase plemenitašem, koljem živino.

Dedlice so hodile po cestah, prodajale dšeco vodo, dokolenice, lase. Na Perronu so bili bankirji v blatnih čevljih, z ušvirni lasmi. Le tatvine ni bilo v Parizu. Raztrgani berači, potepuhi in druga sodrga se je ustavljala pred zlatarskimi prodajalnami, toda keradla ni nikdar. Neka deklica je ukradla eno vrtnico na mestnem trgu. Ljudje so ji odrezali ušesa. Les se je prodajal po 400 frankov seženj. Mnogo ljudi je znosilo na cesto svoje postelje, katere so zalagali in prodali les za denar. Po zmrzli so zmrznili vodnjaki. Dva vrča vode sta veljala dvajset vinarjev. En zlatnik je bil vreden tri tisoč dvesto in petdeset frankov. Vožnja v kočiji je veljala šesto frankov.

Vsaka cesta je imela svoj bataljon. Prihajali so in odhajali. Na zastavi bataljona kapucinov je bilo zapisano: "Nihče nas ne bo bril." Na drugi zastavi pa: "Nobenih plemenitstev več ne poznamo, razven plemenitosti v srečo."

Taklo se je Pariz gibal ob času komune v dveh skrajnostih. Bil je naenkrat podoben Termopilam, drugi dan Gomori. Početkom leta 1793, ko se godi naša povest, je imel Pariz na sebi še vso divjoto. Tu je bil Varlet, ki se je vozil po ulicah v čolnu na kolesih. Divjali so Rougiff, Gufroy in drugi. Eden izmed njih je bil pošten. Bil je Cimourdain.

2. Poglavlje. Cimourdain.

Cimourdain je bil mož jasnih nazorov, toda žalostnega mišljenja. V sebi je imel "absolutnost." Bil je duhoven, kar je slovesen dogodek. In svečeništvo je bilo vzrok noči v Cimourdainu. Enkrat duhoven, vedno duhoven.

Karkoli povzroči noč v naših dušah, lahko zapusti zvezde v njih. Cimourdain je bil poln čednosti in zvestobe, toda ta čednost in zvestoba se je nahajala v temnem ozadju.

Njegova zgodovina se lahko hitro pove. Bil je vaški duhoven in varuh slavne družine. Po meje pa je podedoval malo premoženje, in postal je prost. Predvsem je bil trdovraten mož. Vrjel je, da ne sme opustiti ideje, katere se je enkrat oklenil. Misli je brezupno. Znani so mu bili vsi evropski jeziki, pa še marsikak drug. Ta mož je neprestano študiral, kar mu je pomagalo, da je ohranil svojo čistost, kar je pa včasih silno nevarno.

Kot duhoven je radi ponosa, priljubljenosti ali duševnega zanaša, držal svoje obljube, toda svojega prepričanja ni mogel odložiti. Veda je uničila njegovo vero. In ko je sam sebe preiskoval, se mu je zdelo, kot da je razrezan na kose, in ker se mu ni bilo mogoče spremeniti iz duhovna, je skušal narediti iz sebe moža. Družine ni smel imeti, zato je adoptiral svojo domovino; žena mu je bila zabranjena, zato se je zvezal s človekoljubjem. Njegovi stariši, navadni kmetje so želeli, da ga odstranijo od ljudstva s tem, da ga naredi duhovna. On pa je prišel nazaj k ljudem.

In vnil se je k ljudstvu s strastnim ponosom. Najprvo je bil duhoven, potem filozof, kočnočno atlet, Louis XV. je bil še vedno živ, ko je Cimourdain začel čutiti, da je republikanec.

Ker mu je bilo prepovedano ljubiti, je pričel sovražiti. Sovražil je lazi, monarhijo, aristokracijo, svojo duhovsko obleko; sovražil je "sedajnost in glasnost" je klical prihodnost. Vedel je, da mora priti odrešenik, kakor maševalec, katerega je potreboval svet. Oboževal je katastrofo, ki se je približevala.

Leta 1789 je prišla ta katastrofa in našla ga je pripravljeneja. Videl je vse velike dogodke revolucije. Bil je navzoč pri padcu bastilje leta 1789 ko se je nehal konec ljudskega mučenja, videl je leta 1790 konec fevdalizma, v Varrenes je bil leta 1791 navzoč, ko je kraljeva rodina propadla, leta 1792 pa je videl republiko ustanovljeno.

Tako je prišlo leto 1793. V tem letu se je cela Evropa borila proti Franciji, in cela Francija se je borila proti Parizu. In kaj je bila revolucija? Francija je zmagala nad celo Evropo, Pariz pa nad celo Francijo. Za Cimourdaina je bilo dela dovolj. Nepopisna je bila njegova gorečnost za siromake. Revezem in trpinom je pomagala, da celo skal jih je. Nekega dne je dobil v nekem prenočišču starega moža z grdo bulo na vratu. Bula se je morala takoj izprazniti, da se ohrani možu življenje. Snov, ki je bila v buli, je bila nalezljiva. Cimourdain pa je brez pomisleka bulo prerezal, z ustmi izsukal tekočino, pljunil iz ust in rešil možu življenje. Ker je tedaj še vedno nosil duhovsko obleko, mu je nekdo rekel: "Če bi to storil za kralja, bi postal škof."

"Za kralja tega ne bi nikdar naredil," je odgovoril Cimourdain.

To delo in odgovor mu je naklonilo ljubezen vsega prebivalstva v Parizu.

On je, vodil desetega avgusta 1793 množico po Parizu, ki je razbila kraljeve kipe. Ko so padali kraljevi kipi, je bilo več ljudi ubitih. Na trgu Vendome je bila ubita neka Reine Violet, ki je vlekla vrv, privezano okoli kipa Ludovika XIV. Na trgu Concorde je množica do smrti pretepla nekega Guingelota, ker je imenoval ljudi, ki so podirali kipe, zločince. Kip Ludovika XV. so popolnoma razrušili, samo njegovo desno roko so pustili. To železno desno roko so nesli na povelje Cimourdaina nekemu Latudu ki je bil 37 let zaprt v bastilji. Ko je ležal latude, z železnim obročem okoli vratu, in z verigami na rokah in nogah, na gnjili slamni med podganami v podzemeljskih zaporih velikanske ječe, na povelje kralja, katerega kip je dominiral v Parizu, kdo bi ga tedaj mogel prepričati, da bo ta kip padel, da bo velikan-ka ječa porušena, da bo on rešen ječe, in da pride kralj v njo? Da so on jetnik, lastnik one roke, ki je podpisala njegovo smrtno obsodbo?

Cimourdain je vrjel v prepoved človeškega rodu. Pamet mu je bila več kot logika. Ni se brigal za konvencijo, maru je bila komunna; on je pripadal evechi.

Eveche se je imenovala neka družba, ki je imela svoje seje v stari škofijski palači. Tu so sedeli resni, delavni mošje, ki so imeli toliko revolverjev pri sebi kot žepov. Eveche je bila konvencija najboljših revolucionarnih elementov. Tu je bilo žrelo vseh izbruhov. Toda pripadniki so bili pomešani. Bili so v evechi ljudje, vredni Spartancev, pa tudi ljudje vredni vislic. Tu je bil Palloy, arhitekt, ki je naredil načrt za zrušenje bastilje. Goucheon, poznější vodja ljudskih vstaj. Amerikanec Furnier, ki je nekoč ustrelil na Lafayette z ono pištolo, katero mu je Lafayette podaril. Henriot, ki je bil svoje dni sluga, igralec, tat in ogleduh, predno je postal general. La Reynie, svoje dni proš v Chartres, ki je zamenjal svoj brevir s pere duchesne. Vsi ti mošje so se bali Cimourdaina in ga spoštovali.

Komuna je živela nad narodnim zborovanjem, eveche pa je čuval komunno. Cimourdain je bil povsod in vselej. Cimourdain je imel v teh časih usodo cele države v rokah. Bil je mož brez madeža, k je vrjel, da je sam nezmočljiv. Nihče ga še mikdar ni videl, da bi preli le eno solzo. Bil je nedotakljiv, ledeno čednost. Bil je strašno pravičen mož.

V revoluciji ni bilo prostora za polovičarskega duhovna. Vsak duhoven je moral biti tedaj največji nesramnež ali pa božansko vzvišen nad drugimi. Cimourdain je bil tak.

Cimourdain je bil siromak

oblečen. Ko je bil še mlad, je imel tonzuro, ko se je postal, je dobil plešo. Usta so mu bila otožna in grenka, njegov glas zapovedujoč, oko čisto in presunljivo.

Tak je bil Cimourdain.

Toda ali je bil tak človek res mrdž? Ali ni imel preveč duše, da bi imel sploh še srce? Ali je mogel Cimourdain ljubiti? Odgovorimo: dal.

Ko je bil mlad, je bil varuh v neki knežji hiši. Tu je učil in čuval sina in edinega dediča bogate knežje rodbine. Saj je tako lahko ljubiti otroke. Tudi Cimourdain je ljubil tega otroka. Nedolžnost otrok povzroči, da pozabimo na zlo-

bine starišev. Cimourdain je imel poseben nagajenje do dediča. Vsa njegova ljubezen je padla na tega dediča. Ljubil ga je z vso nežnostjo očeta, brata, prijatelja in stvaritelja. Bil je njegov sin, ne po mesu, pač pa duhu. On ni bil njegov oče, ker otrok ni bil njegovo delo; toda bil je njegovo mojster, in otrok je bil njegovo mojstersko delo. Iz tega otroka je on naredil moža. Pamet, sesa, razum so pa prisa. Prav mala je razlika med materjo, ki daje mleko, in med učiteljem, ki daje razum. Včasih je učitelj bolj oče kot pravi oče, ravno tako kot je do-tilja bolj mati kot prava mati.

Seznajte se s tem tobakom.

VAS življenski prijatelj postane, kakor hitro pokadite cigareto s Prince Albert tobakom ali si natlačite priljubljeno pipico z njim. To pa raditega, ker ta tobak ne grize jezika. Noben tobak ni tako dober kot

PRINCE ALBERT

narodno pušenje veselja.

Brez vprašanja, koliko kadite, Prince Albert je vedno dober. Ima duh in okus, ki vam daje poželjenje, da kadite še več. Kadite kolikor hočete in kadar poželite. Nikdar ne bo ta tobak grizel ali pekel vašega jezika. To mora biti upoštevanja vredno pri vsakem možu, ki kadi cigarete ali puši pipo.

Kupite Prince Albert v rudečih škatlah 10c, v rudeih vrečkah po 5c v čednih pol in celo funtnih humidorjih.

R. J. REYNOLDS TOBACCO COMPANY,

Winston-Salem, N. C.

HRANITE.

Cudno je, da se mora ljudi opominjati naj čuvajo svoje največje bogatstvo -- zdravje, ki se ne dobi tako lahko, kadar je enkrat zgubljen. Toda ljudje silno zanemarijo svoje zdravje prav kakor bi vabili boleznin in smrt v svoja telesa. Hranite svoje zdravje bolj kot svoje dolarje. Mi ponujamo onim, ki so zgubili svoje zdravje, in ki ga žele zopet dobiti

Trinerjevo ameriško grenko vino.

To naravno zdravilo obstoji s čistega rudečega vina in zdravilnih želišč, in ima mnogokrat hitre posledice, če se redno jemlje, če imate

OTRPLA JETRA, ZAPRTJE, ZGUBO APETITA,
HIPNO SLABOST, BOLEČINE SPODAJ,
KRČE, ŽELOČNI KATAR.

Za vse take bolezni je treba telo hitro izčistiti, ne da bi telo oslabelo. To zdravilo utrdi sistem in mu pomaga, da odpravlja svoje delo brez zadržka. Pri želodčnih boleznih, jetrnih in prebavilnih organih, jako dobro upliva

PO LEKARNAH.

CENA \$1.00

JOSIP TRINER

MANUFAKTURNI KEMIST

1333-39 So. Ashland Ave.

Chicago, Ill.

Imejte vedno Trinerjev liniment pri rokah. Mogoče ga danes ne potrebujete, toda jutri vam lahko koristi, da ozdravite bolečine v mišicah in sklepih. Cena 25 in 50c, po pošti 35 in 60c.